

STÁLA PRACOVNÁ KOMISIA LEGISLATÍVNEJ RADY VLÁDY SLOVENSKEJ
REPUBLIKY NA POSUDZOVANIE VYBRANÝCH VPLYVOV

BRATISLAVA: 30.12.2024

ČÍSLO: 235/2024

VYBAVUJE: MGR. KOVÁČ

STANOVISKO KOMISIE

(PREDBEŽNÉ PRIPOMIENKOVÉ KONANIE)

K MATERIÁLU

**NÁVRH ZÁKONA O SPOTREBITEĽSKÝCH ÚVEROCH A O INÝCH ÚVEROCH A PÔŽIČKÁCH PRE
SPOTREBITEĽOV A O ZMENE A DOPLNENÍ NIEKTORÝCH ZÁKONOV**

I. Úvod: Ministerstvo financií Slovenskej republiky dňa 10. decembra 2024 predložilo na PPK materiál: „*Návrh zákona o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov*“. Materiál predpokladá pozitívno-negatívne vplyvy na podnikateľské prostredie, vrátane pozitívno-negatívnych vplyvov na malé a stredné podniky a pozitívno-negatívne sociálne vplyvy.

II. Prípomienky a návrhy zmien: Komisia uplatňuje k materiálu nasledovné pripomienky a odporúčania:

K sociálnym vplyvom

V súvislosti s možnosťou veriteľa účtovať spotrebiteľovi poplatky za vedenie platobného alebo sporiaceho účtu Komisia žiada v sekcii 4.1.2 písm. e) analýzy sociálnych vplyvov doplniť kvantifikáciu vplyvov na hospodárenie domácností vo forme modelových príkladov.

Odôvodnenie: Z § 3 ods. 5) návrhu zákona vyplýva, že veriteľovi sa v súvislosti s poskytovaním a so spravovaním spotrebiteľského úveru zakazuje účtovať spotrebiteľovi akékoľvek poplatky, s výnimkou poplatkov za vedenie platobného alebo sporiaceho účtu, ak jeho zriadenie veriteľ požaduje. Aj keď v súčasnosti veriteľom nič nebráni, aby možnosť účtovať vedenie platobného alebo sporiaceho účtu využívali, predložený návrh zákona predstavuje jej prvú legislatívnu úpravu, v dôsledku čoho môže dôjsť k rozšíreniu tohto javu.

V prvom odseku v sekcii 4.1.1 analýzy sociálnych vplyvov Komisia odporúča popísať iba opatrenia vyplývajúce z § 3 ods. 1) až 4) návrhu zákona: 1) zákaz poskytnúť spotrebiteľský úver bez predchádzajúcej žiadosti spotrebiteľa a bez jeho výslovného súhlasu, 2) zákaz využívať štandardné možnosti na vyvodenie súhlasu, najmä vo forme vopred označených polí, a 3) zákaz obchádzať ustanovenia zákona spôsobom formulácie zmluvy o spotrebiteľskom úvere, resp. 4) zákaz predkladať spotrebiteľovi návrhy zmlúv, ktorých zrejým účelom je obchádzanie ustanovení zákona. V nadväznosti na to Komisia navrhuje z druhého odseku v sekcii 4.1.1 vypustiť formuláciu: „*Zákaz využívať štandardné možnosti na vyvodenie súhlasu najmä vo forme vopred označených polí a zákaz obchádzať ustanovenia návrhu zákona spôsobom formulácie zmluvy o spotrebiteľskom úvere.*“ Táto formulácia patrí do prvého odseku v sekcii 4.1.1.

STÁLA PRACOVNÁ KOMISIA LEGISLATÍVNEJ RADY VLÁDY SLOVENSKEJ
REPUBLIKY NA POSUDZOVANIE VYBRANÝCH VPLYVOV

Odôvodnenie: Uvedené opatrenia majú jeden rovnaký cieľ - zabrániť tomu, aby spotrebiteľ podpísal zmluvu o spotrebiteľskom úvere, keď oň nemá záujem, resp. aby podpísal nevýhodnú zmluvu. Predkladateľ ich zahrnul pod jeden paragraf (§ 3 návrhu), ktorý pomenoval Nepovolené konanie pri poskytovaní spotrebiteľského úveru.

V analýze sociálnych vplyvov je potrebné popísať iba také opatrenia, ktoré predstavujú zmenu oproti terajšiemu právnomu stavu. Zo sekcie 4.1.1 Komisia odporúča vypustiť tieto vety: *„Taktiež návrh zákona upravuje povinnosť pre veriteľov upraviť podmienky splácania úveru spotrebiteľom tak, aby bolo prihliadnuté na ich finančnú situáciu. Úprava podmienok môže mať vplyv najmä na výšku a trvanie splátok, a teda aj na výdavky domácností v pozitívnom smere, keďže umožní zníženie neprimerane vysokých splátok v porovnaní s príjmom domácností, a tým prispeje k znižovaniu zadlženosti domácností. V tejto situácii pôjde o znižovanie výdavkov, a to prispôbením splátok, respektíve úrokovej sadzby príjmom spotrebiteľov. Právna úprava bude mať dopad na hospodárenie všetkých domácností, v rámci ktorých ich členovia majú nesplácané úvery.“*

Odôvodnenie: Povinnosť veriteľa upraviť podmienky splácania spotrebiteľského úveru s ohľadom na finančnú situáciu spotrebiteľa už upravuje § 16a účinného zákona 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Prvé tri vety druhého odseku v sekcii 4.1.1 analýzy sociálnych vplyvov Komisia odporúča presunúť na koniec bodu 4.2 analýzy (vplyvy na prístup k zdrojom, právam, tovarom a službám). Ide o tieto formulácie: *„Návrh zákona zavádza navyše poradenskú službu ako samostatnú službu, na základe ktorej môžu byť spotrebiteľovi poskytnuté individuálne odporúčania v oblasti spravovania úverov. Taktiež sa zavádzajú podmienky na dlhové poradenstvo, ktoré môže spotrebiteľ využiť v prípade, ak má problémy s plnením svojich finančných záväzkov. Tieto opatrenia môžu viesť k zníženiu výdavkov domácností v tom zmysle, že spotrebiteľovi sa umožňuje využiť odbornú pomoc, a to môže viesť k finančne efektívnejším rozhodnutiam spotrebiteľov.“* Poslednú vetu, ktorá sa začína slovami *„Tieto opatrenia môžu viesť“*, Komisia navrhuje upraviť takto: *„Spotrebiteľovi sa umožňuje využiť odbornú pomoc a to môže viesť k jeho finančne efektívnejším rozhodnutiam.“* A zvyšok druhého odseku – okrem formulácie o zákaze využívať štandardné možnosti na vyvodenie súhlasu najmä vo forme vopred označených polí a zákaze obchádzať ustanovenia návrhu spôsobom formulácie zmluvy o spotrebiteľskom úvere – Komisia odporúča presunúť na koniec sekcie 4.1.1 analýzy ako samostatný odsek.

Odôvodnenie: Je nesporné, že tak poradenské služby (§ 42) ako dlhové poradenské služby (§ 44 návrhu) môžu viesť k finančne efektívnejším rozhodnutiam spotrebiteľov, ale návrh zákona predpokladá, že obe by boli spoplatnené. Vzhľadom na to Komisia nepokladá za správne, aby figurovali medzi opatreniami s priamym pozitívnym vplyvom na hospodárenie domácností.

V časti 4.1.1.1 analýzy sociálnych vplyvov (pozitívny vplyv na skupiny v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia) Komisia odporúča uviesť, že „vplyv je rovnaký ako v bode 4.1.1“ alebo „vplyv uvedený v sekcii 4.1.1 sa týka aj skupín v riziku chudoby a sociálneho vylúčenia a zraniteľných skupín“.

Odôvodnenie: Časť 4.1.1.1 analýzy je určená na identifikáciu a kvantifikáciu významných vplyvov opatrení na príjmy alebo výdavky domácností v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia. Ak opatrenie má rovnaký (pozitívny) vplyv na všetky

STÁLA PRACOVNÁ KOMISIA LEGISLATÍVNEJ RADY VLÁDY SLOVENSKEJ
REPUBLIKY NA POSUDZOVANIE VYBRANÝCH VPLYVOV

skupiny obyvateľov a tento vplyv je popísaný v sekcii 4.1.1 analýzy, nie je potrebné popísať ho v časti 4.1.1.1.

V analýze sociálnych vplyvov je potrebné popísať iba také opatrenia, ktoré predstavujú zmenu oproti terajšiemu právnomu stavu. Zo sekcie 4.1.2 Komisia odporúča vypustiť tieto vety: *„Taktiež zvýšenie výdavkov domácností môže vzniknúť tým, že návrh zákona zavádza možnosť pre veriteľa požadovať od spotrebiteľa uzavretie poisťnej zmluvy k zmluve o spotrebiteľskom úvere, čo môže pre veriteľa predstavovať ďalšie náklady súvisiace s uzavretím a vedením poisťnej zmluvy.“*

Odôvodnenie: Možnosť požadovať od spotrebiteľa uzavretie poisťnej zmluvy súvisiacej so zmluvou o spotrebiteľskom úvere vyplýva z § 3 ods. 2) a z § 4 ods. 1) písm. k) účinného zákona 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

III. Záver: Stála pracovná komisia na posudzovanie vybraných vplyvov vyjadruje

nesúhlasné stanovisko

s materiálom predloženým na predbežné pripomienkové konanie s odporúčaním na jeho dopracovanie podľa pripomienok v bode II.

IV. Poznámka: Predkladateľ zapracuje pripomienky a odporúčania na úpravu uvedené v bode II a uvedie stanovisko Komisie do doložky vybraných vplyvov spolu s vyhodnotením pripomienok.

Nesúhlasné stanovisko Komisie neznamena zastavenie ďalšieho schvaľovacieho procesu. Stanovisko Komisie slúži ako podklad pre informované rozhodovanie vlády Slovenskej republiky a ďalších subjektov v rámci schvaľovacieho procesu. Predkladateľ má možnosť dopracovať materiál podľa pripomienok a zaslať ho na opätovné schválenie Komisie, ktorá môže následne zmeniť svoje stanovisko.

JUDr. Martin Semanco
predseda Komisie